

Familjeliv

Du klarar dig inte på egen hand.

Människor måste leva tillsammans för att utvecklas, fungera och må bra.

Därför har vi i alla tider haft regler för hur det där livet tillsammans ska gå till.

Samlivets minsta beståndsdel kallar vi familj.

En familj är ofta mycket mer än föräldrar och barn.

Förr hörde pigor och drängar till familjen, numera kanske hunden och katten.

Vad som kan kallas en familj beror på vilket samhälle du lever i, och när.

Vilka ingår i din familj?

*Sörjande samlas och några döda
läggs till ro i sin grav.*

*Mannen placeras på höger sida,
med knäna högt, som om han sov.
Vardagens redskap får han med sig.
Yxa, kniv och nål, en del av en harpun.*

*Mitt emot honom läggs kvinnan,
hennes krukor, yxor, en mejsel och en kniv.
På höften i en skinnväska med småsaker,
vid hennes fot en krita av vax och sot.*

*Bakom kvinnan läggs hunden och så,
med varsamma händer,
det lilla döda barnet.*

*Tårar stryks från våta kinder.
Sorg och saknad söker tröst.*

*Kropparna täcks med rödfärgad jord
innan graven läggs igen.*

*De döda får vila i fem tusen år, tills
Bergsrondellen byggs för att bilar ska fram.
Då grävs graven ut, allting mäts och beskrivs.*

Fynden ställs ut på museum.

Mamma, pappa, barn

När fler får betalt för sitt arbete i pengar krymper familjerna tills bara kärnan blir kvar.

Pappa är anställd och mamma är hemma.
Han tjänar pengar, hon lagar mat,
sköter städning, ungar och tvätt.
Småbarnen är hemma,
de större går i skolan.
Den äldre generationen bor
någon helt annanstans.
Få har råd med tjänstefolk.

Mannen som försörjer sin familj
betraktas som familjens överhuvud.

Det äkta paret's inkomst
slås ihop innan skatten dras.
Det lönar sig sällan för henne att jobba.
Och vem skulle då passa barnen?

Det brukar kallas för
folkhemmets blomstringstid.

Snart blir den ekonomiska tillväxten så stor
att kvinnorna behövs som arbetskraft.
Sambeskattningen avskaffas och
barnomsorgen byggs ut.

Papporna får lov att ta del i hemarbetet och
mammorna frigör sig från hemmen.

1940 - 1960

*Klockan är bara fem på morgonen när
Sven-Erik stiger upp.*

*Han tar kaffe i köket och lämnar sedan hemmet
med lunchlådan som Maj-Britt ordnat, i handen.*

*Några dagar till ska han åka till
arbetet på smedjan i Väderstad.*

*Dit som han farit så många mornar nu,
med mopeden på sommaren och
bussen på vintern.*

*Smedjan går inte längre så bra,
nu när maskiner i fabriker kan göra
både bultar och gångjärn.*

*På måndag börjar han som svetsare i stället
på verkstaden Union Securus i Mjölby.
Där får han bättre betalt nära hem till
Maj-Britt och barnet som hon väntar.*

*Lönen räcker inte till mycket men
de sparar hellre än de lånar.
Det är viktigt att försörja sig själv och
ta ansvar för sitt jobb och sin familj.*

*Sven-Erik och Maj-Britt bor ännu kvar i Mjölby och
bland vännerna kallas han fortfarande Sme'n.*

Alla lika olika

Idag ska allas egna drömmar
förverkligas inom familjen.
Alla tycker sig har rätt att fråga:
what's in it for me?

Det är okej att leva tillsammans
utan att vara gifta och socialt
accepterat att skiljas.

Många familjer består av föräldrar med
barn från tidigare relationer och
kanske gemensamma barn.
Eller av bara en förälder med barn.
En del lever hellre som par eller singlar,
utan att alls skaffa barn.

Föräldrarna jobbar ofta båda och
delar då ansvaret för barn och hem.
Det ska hämtas på dagis,
städas, lagas mat.
Allt värderas och bestäms dag för dag.

Barnen fostras till förhandlare och är
borta från hemmet mer än någonsin förut,
även på sin fritid.

Ändringar av lagar, regelverk och normer
har gjort denna utveckling möjlig.

En del av oss gläds över friheten,
andra saknar traditionernas stöd.

Vi gör som vi aldrig har gjort.

2000-tal